

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Obrana – pojetí a aktuální vývoj

Ing. Eduard Bakoš, Ph.D.

Literatura

- Relevantní legislativa a dokumenty - viz dále (Ústava, Bezpečnostní strategie, resortní zákony)
- webové stránky příslušných institucí (např. MO ČR, www.onwar.eu, <http://sbp.fsv.cuni.cz/>, www.natoaktual.cz a celá řada dalších)

Osnova

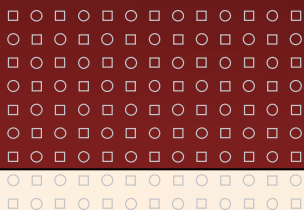
- 1** Úvod a historie
- 2** Bezpečnostní systém v ČR
- 3** Pojetí obrany v ČR
- 4** Ekonomika obrany a mezinárodní konsekvence
- 5** Závěr a výhledy do budoucna

„Stručně“ z historie a vývoje pojetí obrany

- potřeba ochrany území (společenstva)
- války jsou spojeny s historií lidstva (společenstva)
- již ve středověku - feudál (král) vydržování armády a její placení prostřednictvím vybírání daní
- „konvenční“ války a obrana - I. a II. Světová válka a vznik mezinárodních společenství - např. OSN
- „asymetrické“ války a obrana (boj proti mezinárodnímu terorismu)

Vymezení základních pojmů (obrany)

- bezpečnost
- riziko x hrozba
- obrana (obrana státu)
- „mírová“ ekonomika x „příprava na válku“
- civilní obrana x ochrana obyvatelstva
- plánování obrany
- ozbrojené síly (Armáda ČR)
- ekonomika a financování obranných aktivit

Krizové situace pro ČR

<p>Vojenské krizové situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Napadení státu NATO (spojenecké operace zasahující na území ČR, spojenecké operace vedené v blízkosti území ČR, spojenecké operace vzdálené území ČR) - Narušení mezinárodní bezpečnosti (mezinárodní bezpečnost narušující vojenský konflikt)
<p>Nevojenské krizové situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ohrožení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku (narušení zákonnosti velkého rozsahu, migrační vlny velkého rozsahu, teroristické útoky) - Ohrožení chodu hospodářství - Ohrožení zdraví a životů osob, majetku a životního prostředí - V současnosti 24 scénářů

Krizový a běžný stav

- **Běžný stav:** Situace, kdy není potřeba řešit škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy nebo jinými hrozbami použitím mimořádných nebo krizových opatření podle specifické právní úpravy(MVČR 2009).
- **Krizový stav:** Stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.

Hrozby a rizika pro ČR a možnosti jejich řešení

- Reálné (již k nim došlo) x potenciální
- Přírodní x společenské
- Úzká svázanost vnitřní a vnější bezpečnosti, proto propojenost struktur, institucí, sil a zdrojů k jejich řešení.
- Mezinárodní dopady a proto mezinárodní (koaliční) řešení (EU, NATO, OSN apod.)

Koncepce obrany vychází ze :

- **Bezpečnostní strategie České republiky (2011)**
- **Obranná strategie (2012)**
- **Bílá kniha o obraně (2012)**

- **Zákonů o bezpečnosti a zajištění obrany České republiky**
  - **Ústava České republiky**
  - **Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky**
  - **Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky**

- **Vybraných zákonů resortních (souvisejících)**

Bezpečnostní strategie

- Jednotné pojetí vnější a vnitřní bezpečnosti (dominance?)
- Úkoly pro profesionální subjekty x celou společnost (např. včetně NNO)
- Bezpečnost x nákladnost (definování stupně bezpečnosti, resp. míry akceptace nejistoty a ohrožení)
- Hierchizace bezpečnostních dokumentů?! a časová posloupnost
- Vztah k Bezpečnostní strategii EU a NATO?

Bezpečnostní prostředí - trendy a faktory

- Na rovnováhu bezpečnostního prostředí mají zásadní vliv **rostoucí ambice** nových globálních a regionálních aktérů. Aspirace některých z těchto států jsou spojeny s významným růstem jejich vojenských kapacit včetně zbraní hromadného ničení
- Bezpečnostní hrozby se do značné míry odvíjejí od **slabých či zhroucených států**
- Jedním z dopadů současného vývoje světové ekonomiky může být změna relativní váhy jednotlivých aktérů, včetně možného oslabení postavení Evropy a USA, také **pokles obranných rozpočtů evropských zemí**

Bezpečnostní prostředí - bezpečnostní hrozby

- Terorismus
- Šíření ZHN
- Kybernetické útoky
- Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí
- Negativní aspekty mezinárodní migrace
- Organizovaný zločin a korupce
- Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury
- Přerušování dodávek strategických surovin nebo energie
- Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události

Strategické prosazování bezp. zájmů ČR

- Charakter soudobých bezpečnostních hrozeb a trendů vyžaduje široký přístup k bezpečnosti **kombinující nevojenské a vojenské nástroje**. ČR rozvíjí nástroje k prosazování svých bezpečnostních zájmů jak na národní úrovni, tak i prostřednictvím aktivního působení v multilaterálních a bilaterálních vztazích.

Strategické prosazování bezp. zájmů ČR

- Kolektivní rozměr zajištění obrany a bezpečnosti
- Strategie prevence a potlačování bezpečnostních hrozeb
- Ekonomický rámec zajištění bezpečnostních zájmů
- Institucionální rámec zajištění bezpečnosti
- Bezpečnostní systém ČR

BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČR

- Prezident, parlament, vláda
- Bezpečnostní rada státu a její pracovní orgány
- Ústřední správní úřady
- Orgány územní samosprávy (kraje a obce)
- Právnícké a fyzické osoby

Další složky BS tvoří

- Ozbrojené síly
- Ozbrojené bezpečnostní sbory
- Zpravodajské služby
- Záchranné sbory
- Záchranné služby
- Havarijní služby

Bezpečnostní rada státu

- Je stálým pracovním orgánem vlády pro koordinaci problematiky bezpečnosti ČR a přípravu návrhů opatření k jejímu zajištění
  - Je zřízena dle čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR
  - Složení BRS :
    - PŘESEDÁ – předseda vlády ČR
    - MÍSTOPŘESEDÁ - 1. místopředseda vlády pro ekonomiku a ministr financí
- Další členové:
- ministr vnitra
  - ministr obrany
  - ministr zahraničních věcí
  - ministr zemědělství
  - ministr průmyslu a obchodu
  - ministr dopravy
  - ministr životního prostředí
  - ministr zdravotnictví

Schůze BRS se dále účastní guvernér České národní banky, předseda Správy státních hmotných rezerv, vedoucí Úřadu vlády České republiky.
Prezident republiky má právo účastnit se schůzí rady.
Funkční období rady je shodné s funkčním obdobím vlády.

Složení Ústředního krizového štábu

**Podle charakteru situace předseda vlády a BRS jmenuje
předsedou ÚKŠ:**

- a) ministra vnitra** – nevojenské krizové stavy
- b) ministra obrany** v případě vyhlášení stavu ohrožení státu v souvislosti se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, za válečného stavu či za dalších situací vojenského charakteru, jež se významně dotýkají bezpečnostních zájmů ČR

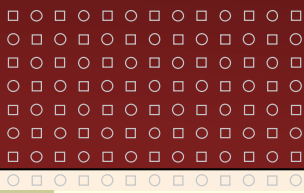
Místopředseda ÚKŠ - náměstek MO (když je předsedou MO)
- náměstek MV (když je předsedou MV)

Členové ÚKŠ

- náměstek ministra vnitra,
- náměstek ministra obrany,
- náměstek ministra zahraničních věcí,
- náměstek ministra financí,
- náměstek ministra zdravotnictví
- náměstek ministra průmyslu a obchodu,
- náměstek ministra dopravy,
- ředitel úřadu Ministerstva životního prostředí,
- náměstek ministra zemědělství,
- předseda Správy státních hmotných rezerv,
- předseda Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
- ředitel sekretariátu Bezpečnostní rady státu,
- policejní prezident České republiky,
- generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky,
- náčelník Generálního štábu Armády České republiky.
- vedoucí Kanceláře prezidenta republiky

Stav ohrožení státu

- O vyhlášení rozhoduje Parlament na návrh vlády, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu nebo jeho demokratické základy.

Válečný stav

<i>Vyhlašuje</i>	Parlament České republiky;
<i>Důvod</i>	je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení;
<i>Území</i>	celý stát;
<i>Doba trvání</i>	není omezeno.

Viz čl. 43 Ústavního zákona č.1/1993 Sb., ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů a čl. 2 Ústavního zákona č.110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

České strategické dokume... x +

www.mocr.army.cz/ministr-a-ministerstvo/odkazy/odkazy-46088

Domů English

Často hledáte

Ministerstvo obrany
České republiky

Armáda Mise

Ministerstvo obrany » Informační servis » **Bílá kniha** » Dokumenty » České strategické dokumenty

České strategické dokumenty

Rok	Název	Anglický text Bílé knihy o obraně
2011	 Soubory ke stažení Bílá kniha o obraně 5873 kB	 Soubory ke stažení English text of the White Paper on Defence 2011 3181 kB

Rok	Název
1991	Vojenská doktrína ČSFR
1995	Bílá kniha o obraně ČR
1997	Národní obranná strategie ČR
1997	Záměr koncepce výstavby AČR do roku 2000 s výhledem do roku 2005
1999	Vojenská strategie ČR
1999	Bezpečnostní strategie ČR
2001	Bezpečnostní strategie ČR
2001	Doktrína Armády České republiky
2002	Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace ozbrojených sil ČR
2002	Vojenská strategie ČR
2003	Bezpečnostní strategie ČR
2003	Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace ozbrojených sil ČR přepracovaná na změněný zdrojový rámec

Informační servis

- >> [Kontakty](#)
- >> [Bílá kniha](#)
  - >> [Často kladené otázky](#)
  - >> [Co je Bílá kniha](#)
  - >> [Odborná komise](#)
- >> [Dokumenty](#)
  - >> **České strategické dokumenty**
  - >> [Zahraniční strategické dokumenty](#)
  - >> [Zákon v působnosti Ministerstva obrany ČR](#)
- >> [Sociální sítě](#)
- >> [Povinné informace](#)
- >> [Zpravodaiství](#)
- >> [Tiskové zprávy](#)
- >> [Na pravou míru](#)
- >> [Vládní agenda](#)
- >> [Kalendář akcí](#)
- >> [Jednou větou](#)
- >> [Ministrovo fórum](#)
- >> [Na slovíčko](#)
- >> [Sharp Lynx 2014](#)
- >> [Optimalizace VÚ](#)
- >> [100 ARMY.CZ](#)

Multimédia a knihovna

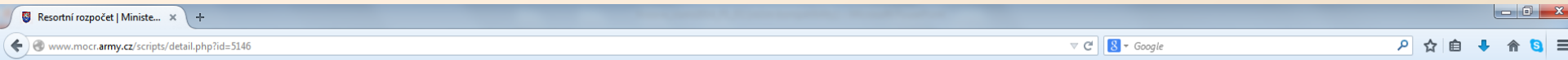
Ministr a ministerstvo

Finance a zakázky

Dokumenty a legislativa

NATO

 [Vytisknout stránku >](#)

Domů English 旗

Často hledáte Hledej

Ministerstvo obrany
České republiky

Armáda Mise

Ministerstvo obrany » Finance a zakázky » Resortní rozpočet

Resortní rozpočet

Základní ukazatele státního rozpočtu v kapitole Ministerstvo obrany ČR v letech 1993 - 2014

A	B	C	D	E	F	G	H
1993	skuteč.	2 181,3	23 776,6	910,6	2,61%	356,9	6,7%
1994	skuteč.	2 102,6	27 007,7	1 037,5	2,60%	380,1	7,1%
1995	skuteč.	2 045,8	28 275,2	1 252,1	2,26%	432,7	6,5%
1996	skuteč.	2 256,6	30 508,8	1 414,0	2,16%	484,4	6,3%
1997	skuteč.	2 295,8	31 328,3	1 650,0	1,90%	524,7	6,0%
1998	skuteč.	2 540,4	37 643,1	1 820,7	2,07%	566,7	6,6%
1999	skuteč.	2 349,6	41 688,1	1 849,0	2,25%	596,9	7,0%
2000	skuteč.	2 460,1	44 669,7	1 900,0	2,35%	632,3	7,1%
2001	skuteč.	2 607,4	44 977,5	2 139,0	2,10%	693,9	6,5%
2002	skuteč.	3 830,0	48 924,1	2 192,0	2,23%	736,6	6,6%
2003	skuteč.	3 266,9	53 193,9	2 405,0	2,21%	808,0	6,6%
2004	skuteč.	3 204,5	52 481,2	2 757,0	1,9%	869,1	6,0%
2005	skuteč.	3 353,9	58 445,0	2 920,0	2,00%	923,0	6,3%
2006	skuteč.	4 001,5	55 358,4	3 222,0	1,72%	1 021,0	5,4%
2007	skuteč.	3 787,8	54 948,8	3 535,0	1,55%	1 092,0	5,0%
2008	skuteč.	3 872,4	49 827,1	3 689,0	1,35%	1 107,0	4,5%
2009	skuteč.	3 316,4	51 823,9	3 627,0	1,43%	1 167,0	4,4%
2010	skuteč.	3 167,9	47 705,7	3 693,0	1,29%	1 157,0	4,1%
2011	skuteč.	3 801,0	43 785,2	3 743,0	1,17%	1 155,0	3,8%
2012	skuteč.	3 950,7	42 007,2	3 820,0	1,10%	1 152,0	3,6%
2013	skuteč.	3 654,0	40 765,3	3 855,0	1,06%	1 173,1	3,5%
2014	schvál.	3 833,8	41 990,5	3 901,0	1,08%	1 211,3	3,5%

Informační servis

Multimédia a knihovna

Ministr a ministerstvo

Finance a zakázky

- » **Resortní rozpočet**
- » [Veřejné zakázky](#)
- » [Mezinárodní soutěže](#)
- » [Nepotřebný majetek](#)
- » [Dotací politika](#)
- » [Outsourcing](#)
- » [SEPO](#)
- » [TENDERMARKET](#)

Dokumenty a legislativa

NATO

Vytisknout stránku »

Doporučit e-mailem »

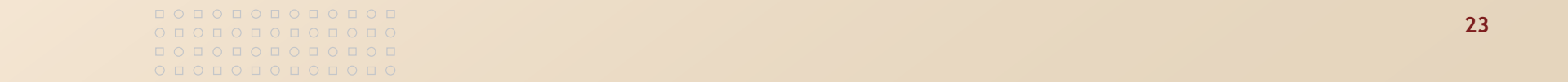
Sdílet na Facebooku »

Soubory ke stažení

[Rozpočet MO 2012 - prezentace z 5.1.2012](#) 1872 kB

Související zprávy

- » [Seřadit ekonomická](#)

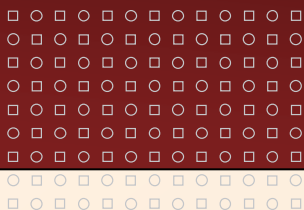
Otevřené - „diskuzní“ problémy obrany

- obrana vnitřní x vnější
- přístup k mezinárodní obraně (zahraniční mise)
- obrana státu x hranic
- boj proti mezinárodnímu terorismu
- financování obrany - kolik stojí jednotka „obraný“, kolik stojí jednotka „bezpečnosti“
- obrana jako „veřejný statek“? a co privatizace „bezpečnosti“ a vznik „soukromých armád“?
- obrana x bezpečnostní služby (ochrana majetku)
- příprava občanů k obraně státu (výchova)
- branný zákon x armáda x aktivní zálohy

Výhled do budoucna

- Čeká nás III. světová? - střet civilizací a kultur?
- Čeká nás III. světová? - válka o suroviny (ropa, plyn, voda....)
- Jaká je role NATO?
- Jaká je role ČR v NATO - povýšení arm. generála Pavla do čela Vojenského výboru NATO
- Jaká je role jednotlivce v obraně?
- Jak stanovit jednotku „bezpečnosti“ potažmo obrany?
- Rozpočet resortu obrany - dlouhodobě stagnující a snižující se - výhled roku 2020 zvýšit na 1,4 % z HDP - co s tím?
- Jaká je role Armády ČR?

Děkuji za pozornost!

